

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Suomi kohti kestävää kasvua

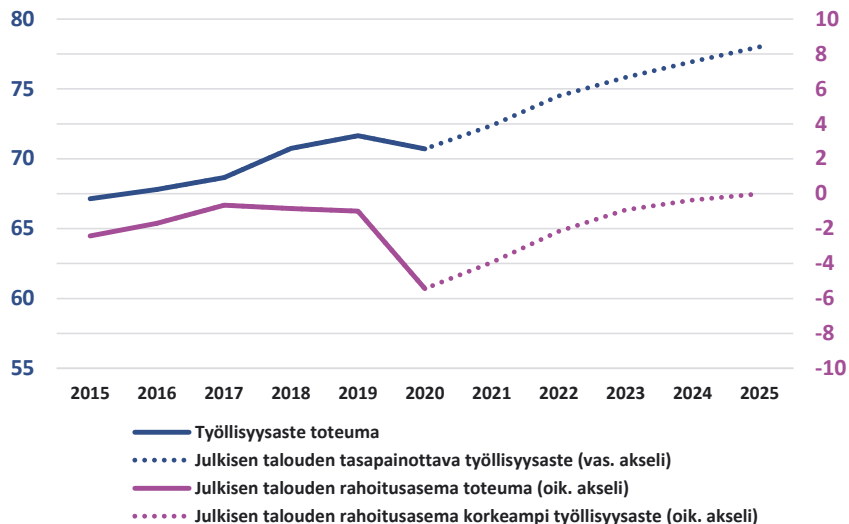
Valtiovarainministeri Annika Saarikko
Hallituksen budjettiriihen info 9.9.2021

Suomi toipunut hyvin, kasvu uhkaa jäädä pyrähdykseksi

- Kriisin hoito ollut tehokasta, talouden toipuminen nopeaa
- Teollisuuden ja palveluiden luottamus tulevaisuuteen vahvaa
- Kotitalouksien luottamus Suomen ja omaan talouteen ennätystasolla
- Rokotekattavuuden paraneminen luo edellytykset yhteiskunnan avautumiseen
- Inflaatiopiikin ei toistaiseksi pelätä käynnistävän kustannuskierrettä, joka kiristäisi rahapolitiikkaa
- Maailmantaloudesta vahva vetoapu Suomelle 2021-2022
- Syntyvyys on kääntynyt nousuun
- Elinkeinoelämän syksy näyttää erittäin hyvältä

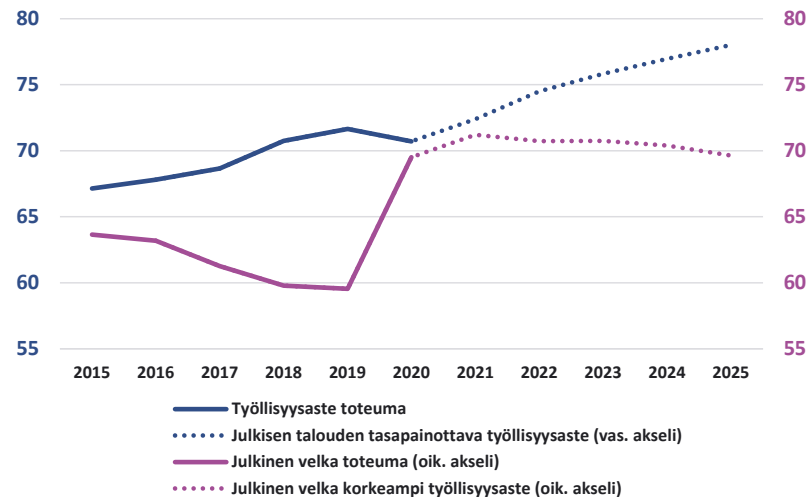
Mikä tasapainottaisi julkisen talouden? – 2,2 %:n keskimääräinen kasvu ja 78 %:n työllisyysaste

Työllisyysaste (15-64 vuotiaat) ja julkisen talouden rahoitusasema, suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Työllisyysaste (15-64 vuotiaat) ja julkinen velka, suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Miten varmistamme kestäväen kasvun?

- Nopeavaikutteiset toimet työperäisen maahanmuuton, nuorten ja työvoimaan osallistumisen vahvistamiseen
- Jo päätetyt työllisyystoimet (440 milj.) eduskuntaan 2021-2022
  - Päätökset lopuista rakenteellisista työllisyystoimista (110 milj.) helmikuussa 2022
- Sote-rakennemuudistus tulee voimaan 1.1.2023 ja luo mahdollisuuksia
- Teollisuuden ja tuotantorakenteen muutos ilmastonmuutoksen torjumiseen luo kysyntää Suomen elinkeinoelämälle
  - Investointiympäristö ja investointien edellytykset on turvattava pitkäjänteisesti
  - Tuotantopotentiaalia vahvistettava
- Jatkossa keskeistä: TKI panostuksen ura 4 %/BKT:sta

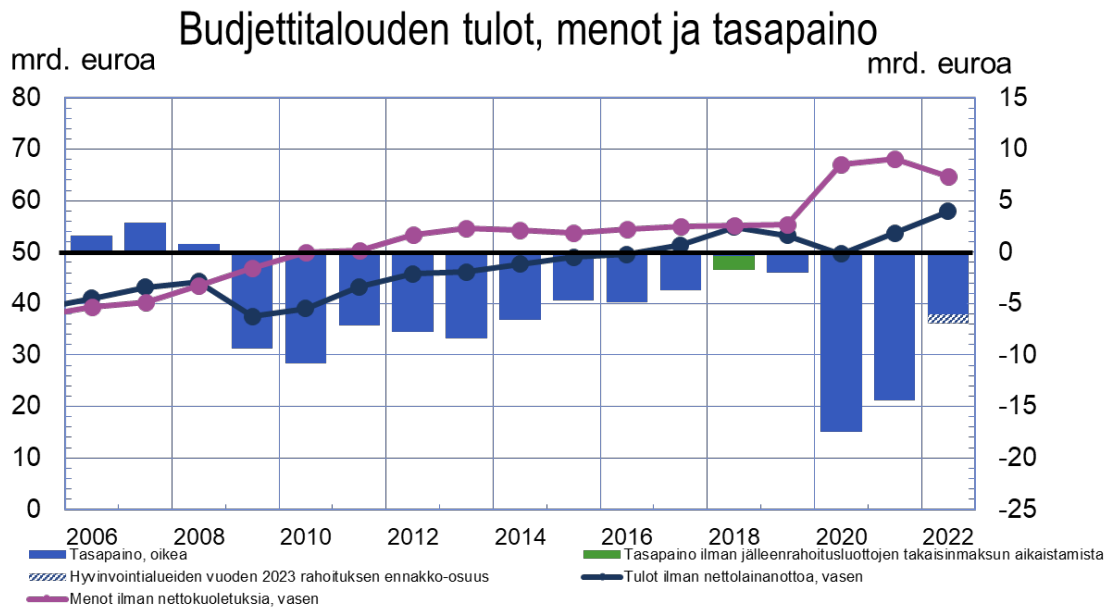
Vihreässä
taloudessa
Suomen uusi
sampo?

Valtion vuoden 2022 menot ja tulot

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtio on velkaantunut vuodesta 2009 lähtien joka vuosi

- Finanssikriisin jälkeen toipuminen kesti pitkään.
- Koronakriisin hoito onnistunut kansainvälisesti vertaillen hyvin.
- Tarvitaan jatkossa menokuria, rakenteellisia uudistuksia kohti nousevaa työllisyysastetta ja vahvaa kasvua velkasuhteen vakauttamiseen vuosikymmenen puolivälissä.

Valtion budjetin alijäämä on 6,9 miljardia euroa vuodelle 2022

- Talousarvioesityksen mukainen alijäämä on
  - 4,8 mrd. euroa vähemmän kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa
  - 7,5 mrd. euroa vähemmän kuin vuodelle 2021 on budjetoitu (ml. LTA3) eli alijäämä puolittuu viime vuodesta
- Vuoden 2022 alijäämä sisältää määräaikaisia menovaikutuksia noin 1 mrd. euroa
  - Mm. ”koronamenoja” 0,4 mrd. €, ns. tulevaisuusinvestointeja n. 0,5 mrd. € ja sote-muutuskustannuksia 0,2 mrd. €.
- Lisäksi esim. HX-hankkeen vaikutus v. 2022 alijäämässä n. 1½ mrd. euroa sekä hyvinvointialueiden ennakkorahoitus n. 0,9 mrd. euroa.

Valtion menot vähenevät ja tulot kasvavat verrattuna

- Vuodelle 2022 ehdotettavat määrärahat ovat 64,8 mrd. euroa, mikä on 0,5 mrd. euroa vähemmän kuin 2021 varsinaisessa talousarviossa ja 3,3 mrd. euroa vähemmän kuin vuodelle 2021 on budjetoitu (ml. LTA3)
  - Määrärahataso laskee erityisesti koronavirustilanteeseen liittyvien menojen vähentymisestä johtuen. Esim. terveysturvallisuuden menot (-1,7 mrd. euroa) ja suhdanneluonteiset menot (-0,3 mrd. euroa).
  - Toisaalta määrärahatasoa nostavat esim.
    - hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksen osittainen (arviolta n. 0,9 mrd. euroa) kohdentuminen maksettavaksi joulukuulle 2022
    - EU:n elpymis- ja palautumisvälineeseen (RRF) liittyvät menot (n. 0,6 mrd. euroa)
    - indeksikorotukset (n. 0,7 mrd. euroa).
- Valtion verotulot kasvavat etenkin talouden elpymisen seurauksena yli 8 % (+3,7 mrd. euroa) vuodelle 2021 budjetoituun (ml. lisätalousarviot) verrattuna.

Suomen kestävä kasvun ohjelma uudistaa ja vauhdittaa investointeja

- EU:n elvytys- ja palautumistukivälineen Suomen osuus (2.1 mrd) on uudistuspaketti.
- Suomen kestävä kasvun ohjelma rohkaisee investointeja teknologioihin, jotka tulevat olemaan maailmantalouden kasvun veturialoja ja luovat uutta.
- Ohjelman mittavat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopanostukset (700 milj. €) vahvistavat talouden pitkän aikavälin kasvupotentiaalia
- Puolet rahoituksesta edistää vihreää siirtymää ja noin neljännes digitalisaatiota. Vuoden 2022 talousarvioesityksen rahoituksella käynnistetään investointikokonaisuus, jonka arvioidaan potentiaalisesti vähentävän Suomen kasvikaasuhuonekaasupäästöjä useilla prosenteilla
- Ohjelma luo investointeja ja kasvua koko Suomeen. Yksityisten investointien vipuvaikutus merkittävä.

Menoja kohdennettiin vaikeimpiin kipukohtiin

- Hallitus päätti menoista keväällä hyväksytyn valtiontalouden kehyksen puitteissa.
- Pieni jakovara kohdistettiin kipukohtiin
  - Poliisin määrärahat korkeammalla tasolla kuin viime vuonna
  - Fossiilittoman liikenteen tiekartan toimia toteutetaan
  - Osaavan työvoiman saatavuutta turvataan
  - Yksityisen kopioinnin hyvitys säilyy vuoden 2021 tasolla
  - Maakuntalentojen turvaaminen ensi vuoden elokuuhun asti

Verotoimet – tukea investointeihin ja vihreään siirtymään

Kasvua tukevat verotoimet

- Kotitalousvähennyksen kotitaloustyön sekä hoiva- ja hoitotyön enimmäismäärää korotetaan 2 250 eurosta 3 500 euroon ja korvausprosenttia 40:stä 60:een kahdeksi vuodeksi
- Tutkimusyhteistyökannustin: 150 prosentin lisävähennys vuosina 2022-2027
- Kone- ja laiteinvestointien kaksinkertaista poisto-oikeutta jatketaan vuosille 2024-25.
- Aikaisemmin päätetty korotetuista poistoista vuosina 2020-2023
- Yli 60-vuotiaiden aikaisemmin sovittua korotettua työtulovähennystä korotetaan porrastetusti.

Vihreä siirtymä

- Kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavat konesalit, lämpöpumput ja sähkökattilat siirretään alempaan sähköveroluokkaan II.
- Sähköistämisen edistämiseksi vapautetaan täyssähköautot autoverosta ja korotetaan sitä vastaavasti täyssähköautojen ajoneuvoveron perusveroa. Ajoneuvoveron korotus ei koske aiemmin käyttöönotettuja täyssähköautoja. Autoveron vapautus koskee 1.10. jälkeen verotettavia autoja.
- Biokaasun veromallissa vero kohdistetaan vain liikennekäyttöön, ei lämmityskäyttöön.
- Kierrätysteollisuus siirretään teollisuuden sähköveroluokkaan vuoden 2022 alusta alkaen.

Julkista taloutta vahvistavat veronkorotukset

- Aggressiivisen verosuunnittelun estäminen ja veropohjan aukkojen tukkiminen
  - Korkovähennysrajoituksen kiristäminen +18 milj. euroa
  - Kiinteistösijoitusrahastojen tuloveromuutokset +15 milj. euroa
  - Yksityishenkilöiden luovutusvoittoverotusta laajennetaan tilanteisiin, jossa omaisuuden myynti tapahtuu ulkomailla asuessa Suomessa kertyneen arvonnousun osalta + 25 milj. euroa
  - **Yhteensä +58 milj. euroa**
- Muut korotukset
  - Kaivosveron käyttöönotto +25 milj. euroa
    - Verotuotosta 60 % kaivosten sijaintikunnille
  - Tupakkaveron lisäkorotus hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti + 17 milj. euroa
  - Terveysperusteista veroa valmistellaan vaiheittain
  - **Yhteensä +42 milj. euroa**
- **Kaikki yhteensä 100 milj. euroa (lisäksi terveysveron verotuotto)**

**Tarvitsemme
osaavaa
työvoimaa**

**VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET**

Osaavan työvoiman saatavuus uhkaa rajoittaa investointeja ja talouden kasvua: uudet toimenpiteet

- Osaajien maahanmuuton vauhditus:
  - Erityisosaajien, kasvuyrittäjien ja heidän perheenjäsentensä 2 viikon pikakaista työluville v. 2022; D-viisumin laajentaminen tällä hallituskaudella tutkijoihin ja opiskelijoihin sekä heidän perheenjäseniinsä eri vaihtoehtojen arvioinnin jälkeen.
  - Vahvistetaan maahanmuuttoprosessin henkilöresursseja määräaikaisesti; sähköinen järjestelmä tulossa
  - Maahanmuuttajien tutkintojen ja kelpoisuuksien tunnistamista nopeutetaan
  - Selvitetään kv- opiskelijoiden työllistymisen tukitoimet sekä oleskelulupaprosessien yksinkertaistaminen
- Nuoret:
  - Opintotuen tuloaraja korotetaan määräaikaisesti vuonna 2022
  - Puolustusvoimien kuljettajakoulutusta lisätään ja sotilasavustukseen tuodaan suojaosa
- Käynnistetään ohjelma sote-alan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi
- Maatalouden luopumistuen ansiotuloraja poistetaan

Inhimillisen pääoman vahvistumista tuetaan

Ihmisten mahdollisuus päästä toivomaansa lapsilukuun

- Syntyvyyden kehitys myönteinen
- Perhevapaaudistus tulee voimaan v. 2022
- Poikkihallinnollinen lapsivaikutusten arviointi toteutetaan v. 2022

Työperäistä maahanmuuttoa sujuvoitetaan

- Digitaaliset järjestelmät uudistetaan (RRF) ja väliaikana lisätään MIGRIn resursseja
- Pikakaista erityisosaajille, kasvuyrittäjille ja perheille
- KV-opiskelijoiden työllistymistä kannustetaan

Osaamistason nousua edistetään

- Oppivelvollisuus uudistuksen toimeenpano etenee (65 milj.)
- Jatkuvan oppimisen uudistus etenee (33 milj) aikuisten osaamistason nostamiseksi
- Suomen Akatemian valtuustaso vuodelle 2022 turvataan.
- Opetuksen, varhaiskasvatuksen ja soten hankkeet estävät koronahaittoja lapsille ja nuorille

Kiitos!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET